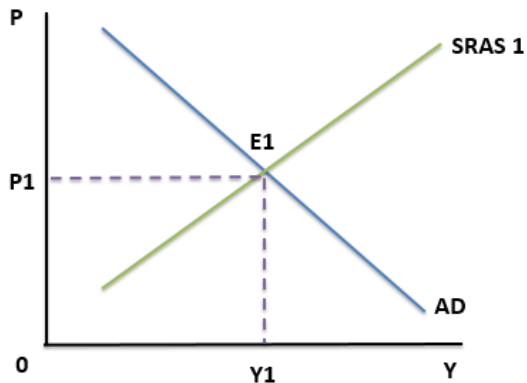

Příklad č. 1:

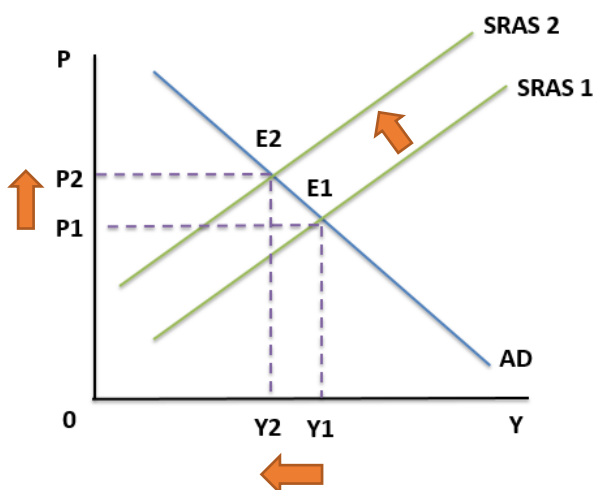
Zakreslete rovnováhu v modelu AS – AD a uvažujte následující změny:

a) růst nominálních mzdových sazeb

Nejdříve je nutné si znázornit výchozí situaci, a to osy P (cenová hladina), Y (reálný produkt), AD (agregátní poptávky), $SRAS_1$ (agregátní nabídky v krátkém období) a $E1$ (rovnováha).

Nyní budeme zanášet na graf situaci, která je uvedena v zadání, a to růst nominálních mzdových sazeb (w_N). Růst mzdových sazeb lze zařadit mezi faktory, které ovlivňují krátkodobou agregátní nabídku (SRAS), jelikož nám mzdové sazby rostou, tak posuneme přímku doleva (viz teoretická část výše v daném semináři). Z tohoto důsledku budeme mít i novou rovnováhu (E_2). Růst nominálních mzdových sazeb (w_N) má za následek pokles krátkodobé nabídky na ($SRAS_2$) s tím, že je patrný pokles reálného produktu (Y_2) v ekonomice a růst cenové hladiny (P_2). Změna na nabídkové straně ekonomiky označujeme jako nabídkové šoky, a to přesněji v našem řešení negativní nabídkový šok, kdy posunujeme křivku doleva (ze $SRAS_1$ na $SRAS_2$).

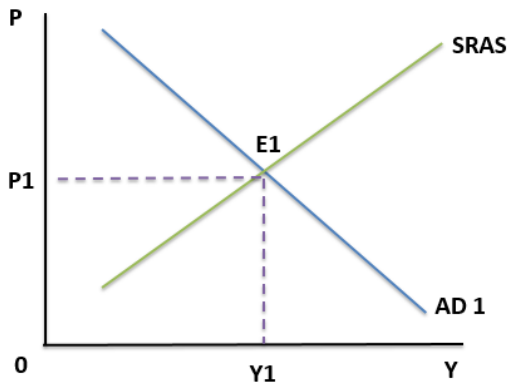

$\uparrow w_N \rightarrow \downarrow SRAS \rightarrow \downarrow Y$ a $\uparrow P$

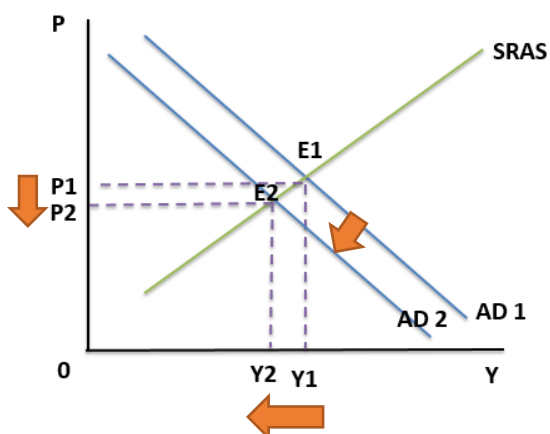
Jedná se o negativní nominální nabídkový šok

b) pokles transferů

Jako v předešlém bodě si nejdříve znázorníme výchozí situaci, a to že znázorníme osy P (cenová hladina), Y (reálný produkt), AD (agregátní poptávka) a $SRAS$ (agregátní nabídka v krátkém období => jedná se o pozitivní funkční vztah mezi nabízeným množstvím produkce (tzn. celkovým množstvím statků a služeb, které při dané úrovni cenové hladiny nabízejí firmy v dané ekonomice) a cenovou hladinou), E_1 (rovnováha).

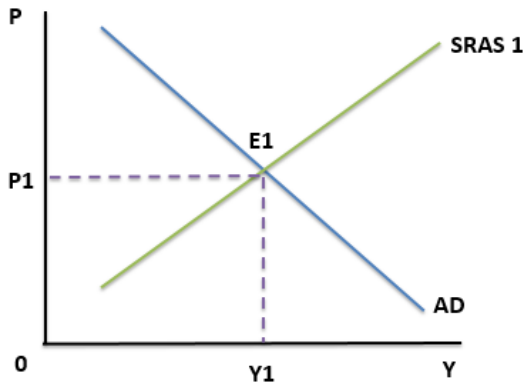
Pokles transferů neboli transferových plateb (TR) patří mezi faktory, které ovlivňují agregátní poptávku (AD). Daný pokles transferu má za následek pokles agregátní poptávky a posun křivky doleva (jedná se o faktory, které působí na (AD)). Z tohoto důvodu musíme zanést novou rovnováhu v dané ekonomice a znázornit nový bod (E_2). Pokles transferových plateb má za vliv na pokles agregátní poptávky (AD_2) a dále pokles reálného produktu (Y_2) a cenové hladiny (P_2). Změny vedoucí k posunu křivky agregátní poptávky označujeme jako poptávkové šoky. Agregátní poptávka se nám z důvodu poklesu transferů posunula z AD_1 na AD_2 tedy doleva a jedná se o negativní poptávkový šok (viz teoretická část v semináři).

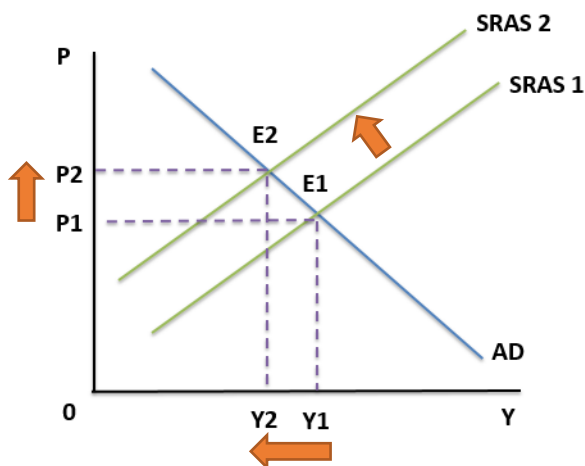
↓ TR → ↓AD → ↓ Y a ↓ P
jedná se o negativní poptávkový šok

c) růst cen ropy

Nakreslíme si výchozí situaci, kdy budeme nanášet na osy cenovou hladinu (P), reálný produkt (Y), agregátní poptávku (AD), agregátní nabídku v krátkém období ($SRAS$) a rovnováhu (E_1). Růst ceny ropy vede k situaci, kdy budeme pohybovat agregátní nabídkou v krátkém období ($SRAS$), jelikož se jedná o faktor, který vliv na její posun.

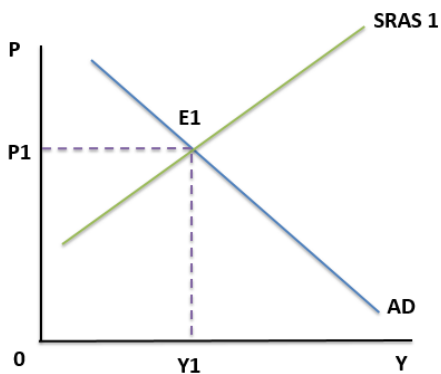
Jak bylo výše uvedeno, růst ceny ropy povede k posunu agregátní nabídky v krátkém období ($SRAS$). Růst ceny ropy má za následek posunutí agregátní nabídky v krátkém období ($SRAS_1$) doleva, a to z důvodu růstu ceny. Z tohoto důvodu je nutné si zaznamenat novou rovnováhu (E_2). Z grafu níže je pak patrné, že růst ceny ropy povede k poklesu reálného produktu na Y_2 a zvýšení cenové hladiny (P_2). Změna situace na nabídkové straně se označuje, jak bylo již uvedeno výše jako nabídkové šoky. Posunuly jsme křivkou $SRAS$ (ze $SRAS_1$ na $SRAS_2$ doleva) a tuhle situaci označujeme za negativní nabídkový šok.

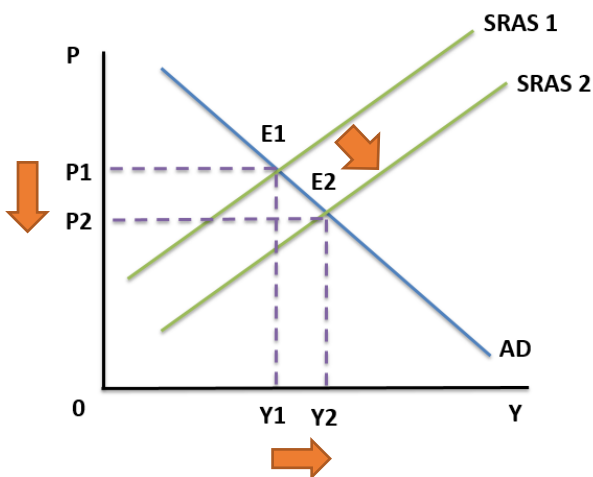
**↑ ceny ropy → ↓ AS → ↓ Y a ↑ P
jedná se o negativní nominální nabídkový šok**

d) růst produktivity práce

Graficky si znázorníme nejdříve osy a výchozí body, kde následně bude zanášet situaci podle zadání. Znázorníme osy cenovou hladinu (P), reálný produkt (Y), agregátní poptávku (AD), agregátní nabídku v krátkém období ($SRAS$) a výchozí rovnováhu E_1 . Budeme se zabývat posunem agregátní nabídky v krátkém období, jelikož se jedná o další faktor, který má vliv na jejím posunu.

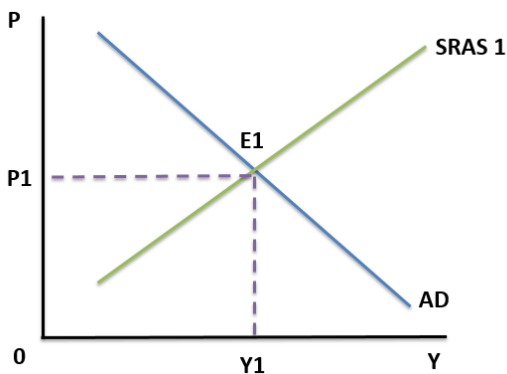
Nakreslili jsme si výchozí situaci a nyní se budeme zabývat, co se stane, když nám vzroste produktivita práce. Jak bylo již výše uvedeno, růst produktivity práce poveden k posunu v našem případě krátkodobé agregátní nabídky ($SRAS$). Růst produktivity práce posune krátkodobou agregátní nabídku ($SRAS_1$) doprava na $SRAS_2$. Daný posun křivky krátkodobé agregátní nabídky bude mít vliv jak na cenovou hladinu (P) tak na reálný produkt (Y). Posunutí křivky krátkodobé agregátní nabídky ze $SRAS_1$ na $SRAS_2$ doprava, jelikož nám vzroste produktivita práce, tak se nám zvýší reálný produkt na Y_2 a klesne cenová hladina (P_2). Vznikne nový bod rovnováhy na E_2 . Pokud jsme posunuly krátkodobou nabídkovou křivku ($SRAS$) doprava, tak se jedná o pozitivní nabídkový šok, jelikož se jedná o změnu na nabídkové straně směrem doprava (viz teoretická část v souboru).

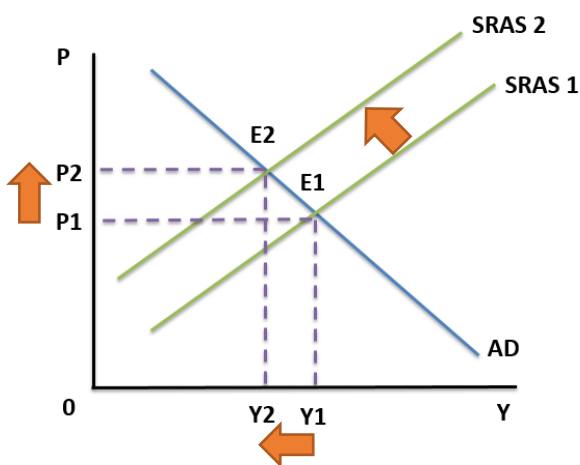
**↑ produktivity práce → ↑SRAS → ↑Y a ↓P
jedná se o pozitivní reálný nabídkový šok**

e) likvidace výrobního zařízení

Další situace je zaměřena na likvidaci výrobního zařízení. Jako v předcházejících bodech, je zapotřebí si graficky znázornit výchozí situaci k danému bodu. Budeme znázorňovat osy cenovou hladinu (P), reálný produkt (Y), rovnováhu (E_1), agregátní poptávku (AD) a agregátní nabídku v krátkém období ($SRAS_1$). Budeme pohybovat agregátní nabídkou v krátkém období ($SRAS$), jelikož podle zadání se nám mění výrobní zařízení (likvidace), a to patří mezi faktory, které ovlivňují agregátní nabídku v krátkém období ($SRAS$).

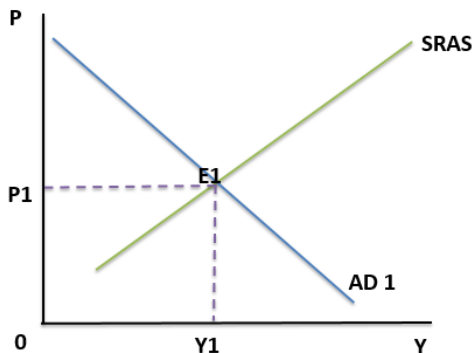
Nyní budeme graficky ilustrovat změnu v ekonomice v rámci situace likvidace výrobního zařízení. Změna stavu daného zařízení jak bylo výše uvedeno, patří mezi faktor, který ovlivní krátkodobou agregátní nabídku ($SRAS$) a to směrem doleva (pokles krátkodobé agregátní nabídku ($SRAS$)). Křivka se nám posune z původní $SRAS_1$ na $SRAS_2$ (směr doleva). Tato změna má pak dopad na reálný produkt, který se sníží (z Y_1 na Y_2) a zvýší se cenová hladina (z P_1 na P_2) a vznikne nový rovnovážný body E_2 . Změna této situace na nabídkové straně se jedná o nabídkový šok, a to negativní, jelikož posunujeme krátkodobou agregátní nabídku doleva.

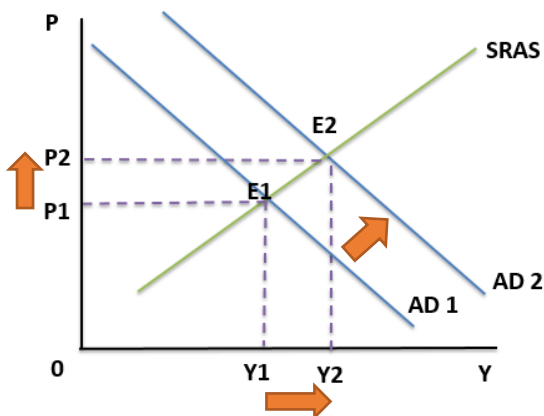
**Likvidace výrobního zařízení \rightarrow \downarrow SRAS \rightarrow \downarrow Y a \uparrow P
jedná se o negativní reálný nabídkový šok**

f) růst vládních výdajů

V dalším případě se budeme zabývat růstem vládních výdajů (G). Jako v předcházejících případech je nutné se zakreslit výchozí situaci, a to cenovou hladinu (P), reálný produkt (Y), agregátní nabídku v krátkém období ($SRAS$), agregátní poptávku (AD_1) a rovnováhu (E). Změna vládních výdajů patří mezi faktor, který ovlivňuje situaci agregátní poptávky (AD), proto se budeme v tomto případě zabývat posunem křivky agregátní poptávky (AD).

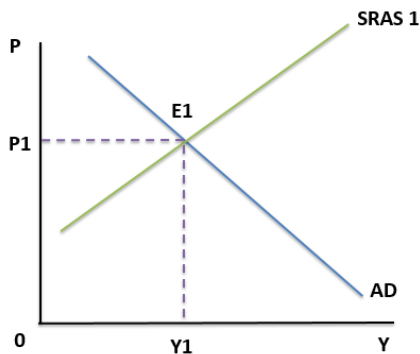
Dále se zaměříme na situaci, kdy nám vzrostou vládní výdaje (růst vládních výdajů). Daný růst výdajů posune křivku agregátní poptávky doprava na AD_2 s tím, že se nám zvýší i reálný produkt (Y_2) a cenová hladina na P_2 . V rámci růstu vládních výdajů, který nám posune křivku agregátní poptávky z AD_1 na AD_2 (doprava) vznikne i nový rovnovážný body (E_2). Tato změna působí na straně agregátní poptávky (AD) a jedná se o poptávkový šok, který označujeme jako pozitivní, jelikož jsme posunuly křivku agregátní poptávky z AD_1 na AD_2 směrem doprava.

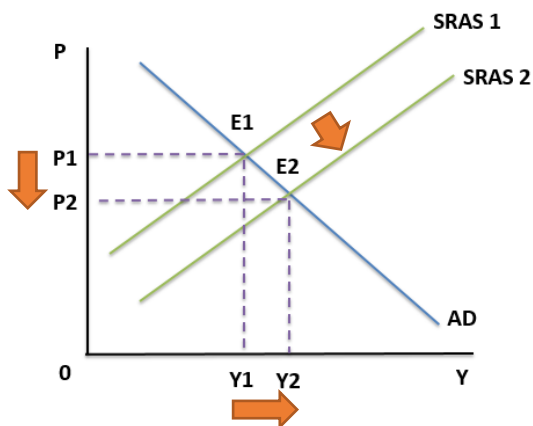
$\uparrow G \rightarrow \uparrow AD \rightarrow \uparrow Y$ a $\uparrow P$
jedná se o pozitivní poptávkový šok

g) pokles přímých daní

Další bod se zaměřuje na pokles přímých daní. Stejně jako v předchozích bodech si zakreslíme výchozí situaci, kdy budeme nejdříve kreslit osy, a to cenovou hladinu (P), reálný produkt (Y), agregátní poptávku (AD), krátkodobou agregátní nabídku ($SRAS_1$) a výchozí rovnováhu (E_1). Pokles přímých daní je zařazen mezi faktor, který ovlivňuje situaci na straně agregátní nabídky.

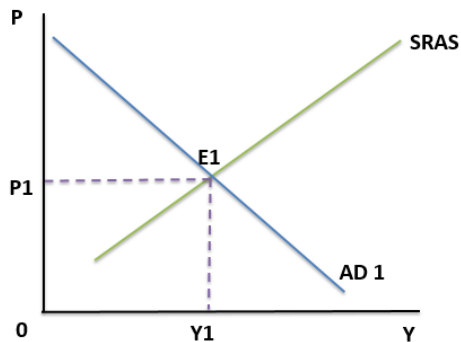
Nyní se budeme zabývat situací, kdy nám poklesnou přímé daně. Jak již bylo výše uvedeno, jedná se o situaci, kdy se zaměřujeme na křivku na straně agregátní poptávky. Pokles přímých daní ovlivní v našem případě situaci agregátní poptávky v krátkém období ($SRAS$). Křivka agregátní nabídky v krátkém období z výchozí situace ($SRAS_1$) se nám posune doprava na $SRAS_2$, jelikož nám v ekonomice poklesly přímé daně. Z tohoto důvodu je dále patrné, že nám vzroste reálný produkt na Y_2 a poklesne cenová hladina (P_2). Vznikne nový bod rovnováhy na E_2 . Viz níže uvedený graf. I zde se zaměříme na situaci, jestli se jedná o pozitivní nebo negativní nabídkový šok (změna na nabídkové straně ekonomiky). Jelikož jsme posunuly křivkou agregátní nabídkové křivky v krátkém období doprava, jedná se o pozitivní nabídkový šok.

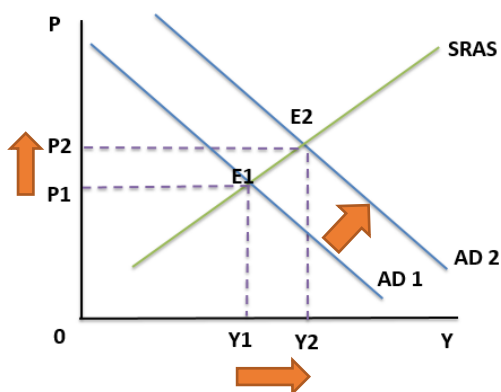
↓ přímých daní → ↑ **SRAS** → ↑ **Y** a ↓ **P**
jedná se o pozitivní nominální nabídkový šok

h) růst autonomní spotřeby

V následujícím bodě se zaměříme na situaci, kdy nám vzroste autonomní spotřeba (C_A). Zde je nutné jako v předcházejících bodech zakreslit výchozí situaci. Budeme kreslit nejdříve osy, a to cenovou hladinu (P), reálný produkt (Y), agregátní nabídku v krátkém období ($SRAS$), agregátní poptávku (AD_1) a bod rovnováhy (E_1). Změna autonomní spotřeby patří mezi faktor působící na straně agregátní poptávky (AD).

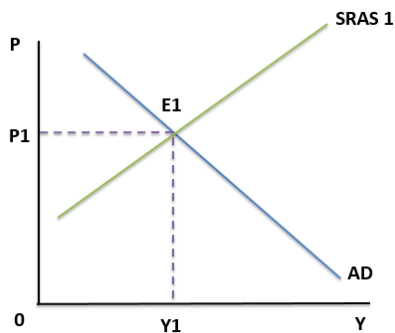
Výše bylo uvedeno, že změna autonomní spotřeby (C_A) působí na straně agregátní poptávky (AD). V rámci daného zadání (růst autonomní spotřeby) se nám posune křivka agregátní poptávky z AD_1 na AD_2 , směrem doprava, jelikož nám autonomní spotřeba (C_A) roste. Při posunutí křivky agregátní poptávky na AD_2 nám vzroste i reálný produkt v ekonomice na Y_2 , zvedne se i cenová hladina na P_2 a vznikne nový bod rovnováhy (E_2). Změna vedoucí k posunu křivky agregátní poptávky (AD) je označována jako poptávkový šok. V zadání jsme měli vzrůst autonomní spotřeby (C_A), kde jsme křivku posunuly směrem doprava, a jedná se v tomto případě o pozitivní poptávkový šok.

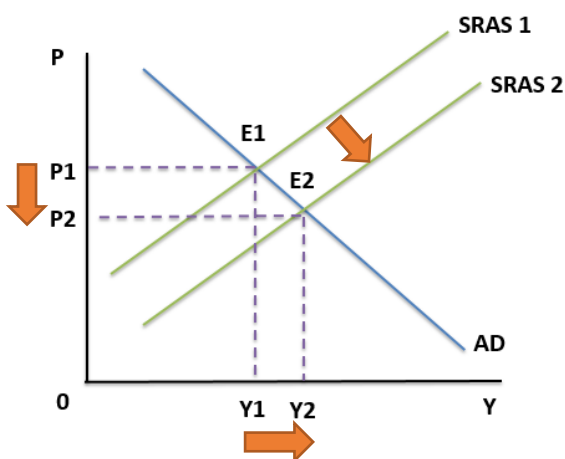
$\uparrow C_A \rightarrow \uparrow AD \rightarrow \uparrow Y$ a $\uparrow P$
jedná se o pozitivní poptávkový šok

ch) růst kapitálové vybavenosti

Poslední bod v této části se zabývá růstem kapitálové vybavenosti v ekonomice. Zakreslíme si nejdříve osy daného grafu, a to cenovou hladinu (P), reálný produkt (Y), agregátní poptávku (AD), agregátní nabídku v krátkém období ($SRAS_1$) a rovnováhu (E_1). Uvedená změna v rámci zadání patří mezi faktor, který v našem případě ovlivňuje agregátní nabídku v krátkém období ($SRAS$), kterou budeme níže posunovat.

Růst kapitálové vybavenosti patří mezi faktor, který ovlivňuje agregátní nabídku (AS) v našem případě agregátní nabídku v krátkém období ($SRAS$). Z tohoto důvodu jak nám vzroste kapitálová vybavenost, tak posuneme výchozí křivku agregátní nabídky v krátkém období ($SRAS_1$) směrem doprava na $SRAS_2$. Tato situace se v ekonomice dále projeví růstem reálného produktu na Y_2 a snížení cenové hladiny (P_2). Změna stavu na nabídkové straně ekonomiky je označována jako nabídkový šok. V našem případě jsme posunuly výchozí agregátní nabídku v krátkém období ($SRAS_1$) směrem doprava na $SRAS_2$ a vznikne pozitivní nabídkový šok, jelikož jsme křivku agregátní nabídky v krátkém období ($SRAS$) posunuly směrem doprava.

**↑ kapitálové vybavenosti → ↑ SRAS → ↑ Y a ↓ P
jedná se o pozitivní reálný nabídkový šok**

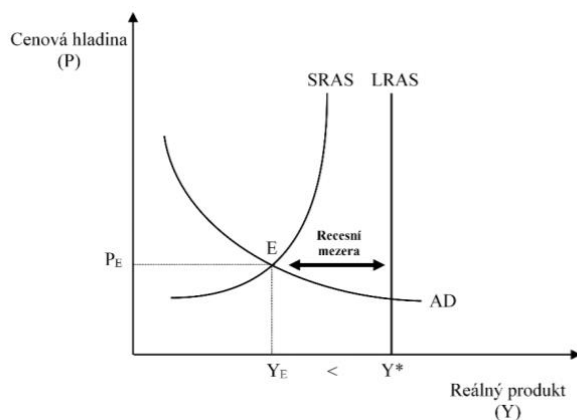
Pro potřeby dalších příkladů (grafické ilustrace) je nutné vědět, co znamená *potencionální produkt* (Y^*). Jedná se o produkt, který je v dané ekonomice vyprodukován v okamžiku, kdy ekonomické subjekty v rámci výrobního procesu plně využívají všechny dostupné výrobní faktory. V ekonomice je tak dosaženo stavu plné zaměstnanosti neboli přirozené míry nezaměstnanosti.

V níže uvedených grafech se bude zabývat agregátní nabídkou v dlouhém období (LRAS), která zachycuje vzájemný vztah mezi výši cenové hladiny a úrovní potencionálního produktu (Y^*) v dané ekonomice. V dlouhém období je agregátní nabídka totožná s potencionálním produktem (Y^*). Křivka agregátní nabídky v dlouhém období (LRAS) je vertikála (přímka rovnoběžná s osou y) nacházející se na úrovni potencionálního produktu (Y^*).

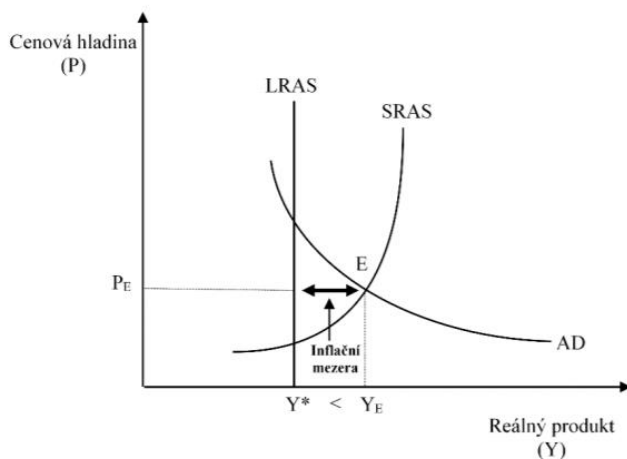
Dále budeme věnovat pozornost i agregátní nabídce v krátkém období (SRAS), kterou lze definovat jako pozitivní funkční vztah mezi nabízeným množstvím produkce (tzn. celkovým množstvím statků a služeb, které při dané úrovni cenové hladiny nabízejí firmy v dané ekonomice) a cenovou hladinou.

Nesmíme zapomenout ani na agregátní poptávku (AD), která ukazuje různá množství reálného produktu, která chtějí spotřebitelé firmy, vláda a zahraniční subjekty koupit při různých cenových hladinách. Zachycuje vzájemný vztah mezi celkovým poptávaným množstvím produkce a úrovni cenové hladiny.

Pro potřeby níže uvedených příkladů je dobré vědět, co znamená *recesní (deflační) a inflační mezera*. Pokud je skutečný produkt (Y) menší než potencionální (Y^*) nachází se ekonomika v recesní mezeře. V makroekonomických souvislostech to znamená, že výrobní faktory nejsou plně využity, existuje vyšší nezaměstnanost a ekonomika tak dosahuje nižší výkonnosti, než kolik činí její potenciál.

Pokud je skutečný produkt (Y) větší než potencionální (Y^*) nachází se ekonomika v inflační mezeře. V makroekonomických souvislostech je to situace, kdy ekonomika zažívá tzv. vrchol – firmy vyrábějí na samé hranici svých možností, na trhu práce jsou de facto nezaměstnaní jen ti, kteří o práci nestojí, proto firmy jen velmi těžko hledají nové zaměstnance, pokud chtějí vyrábět více, což vede k hromadnému navyšování mezd (jeden z inflačních faktorů) a velmi často je tento vývoj doprovázen i tzv. bublinou na realitním trhu, kdy skokově rostou ceny nemovitostí a všechny tyto faktory pak způsobují, že se ekonomika začne přehřívat, což je dlouhodobě neudržitelné.

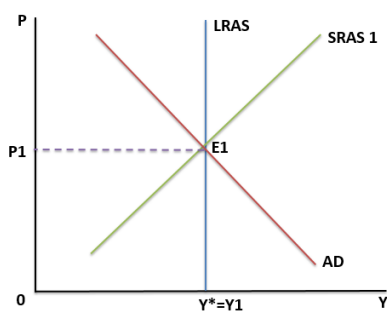

Obě dvě situace mají něco společného – vyvolávají potřebu změny, a to přiblížit skutečný produkt tomu potenciálnímu. Zatímco v prvním případě bude vhodné hledat způsoby, jak ekonomiku stimulovat, aby se přiblížila svému potenciálnímu produktu čili dlouhodobě udržitelné výkonnosti, tak v druhém případě je zapotřebí nutně hledat nástroje, jak ekonomiku „zchladit“.

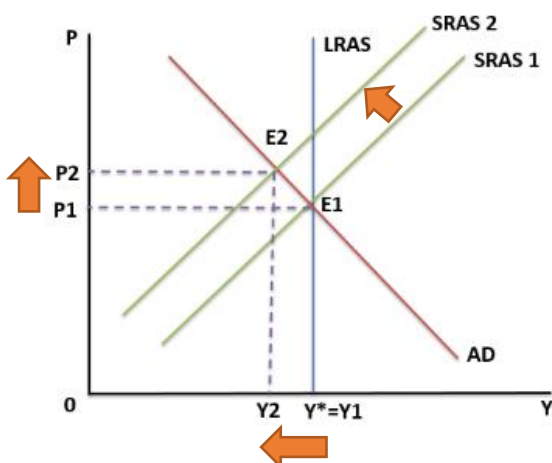
Příklad č. 2:

Pomocí modelu AS-AD graficky znázorníte situaci: ekonomika produkuje výstup odpovídající přirozené míře nezaměstnanosti, tj. na úrovni potenciálního produktu Y_1 (LRAS). Jaký má vliv na výši produktu a cenovou hladinu zvýšení mzdových sazeb?

Nedříve si znázorníme výchozí situaci. Budeme graficky ilustrovat osy, a to cenovou hladinu (P), reálný produkt (Y). Dále máme v zadání, že ekonomika produkuje výstup odpovídající přirozené míře nezaměstnanosti, tj. na úrovni potenciálního produktu (Y^), tak budeme ilustrovat křivku (přímku) agregátní nabídky v dlouhém období (LRAS). Následně musíme zaznamenat makroekonomickou rovnováhu v modelu AS-AD, tedy agregátní poptávku (AD) a agregátní nabídku v krátkém období ($SRAS_1$). V zadání máme, že se nám v ekonomice zvyšují mzdové sazby, a to je faktor působící na krátkodobou agregátní nabídku (SRAS), s kterou budeme dále posunovat. Nesmíme ani zapomenout na označení výchozího bodu makroekonomické rovnováhy (E_1)*

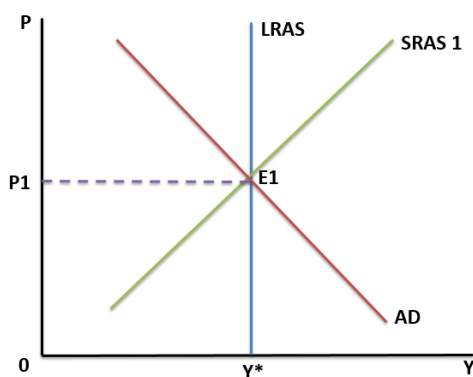
Dále budeme zanášet situaci, kdy nám rostou mzdové sazby. Růst mzdových sazeb jak již bylo výše uvedeno, působí na agregátní nabídku v krátkém období (SRAS). Z našeho příkladu budeme posunovat křivkou agregátní nabídky v krátkém období směru doleva na $SRAS_2$, jelikož růst mzdových sazeb povede ke snížení agregátní nabídky v krátkém období (SRAS). Z dané situace se nám sníží reálný produkt na úroveň Y_2 , zvedne se cenová hladina (P_2) a vznikne nový bod makroekonomické rovnováhy na úrovni E_2 .

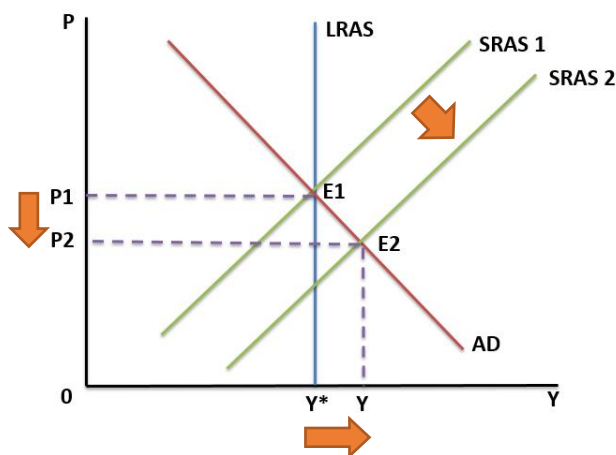
Příklad č. 3:

Pokud ekonomika produkuje výstup odpovídající přirozené míře nezaměstnanosti, jaký vliv na výši tohoto produktu a hladinu cen bude mít snížení mzdových sazeb?

V rámci dalšího příkladu nejdříve znázorníme osy, a to cenovou hladinu (P), reálný produkt (Y). Dále se nacházíme v situaci, kdy ekonomika produkuje výstup odpovídající přirozené míře nezaměstnanosti, a to jak bylo výše uvedeno, odpovídá potenciálnímu produktu (Y^*), kde budeme ilustrovat do grafu agregátní nabídku v dlouhém období (LRAS). Dále zakreslíme agregátní poptávku (AD) a výchozí agregátní nabídku v krátkém období ($SRAS_1$), jelikož se jedná o faktor ovlivňující krátkodobou agregátní nabídku (SRAS). Následně do grafu zaznamenáme bod makroekonomické rovnováhy na úrovni bodu E_1 .

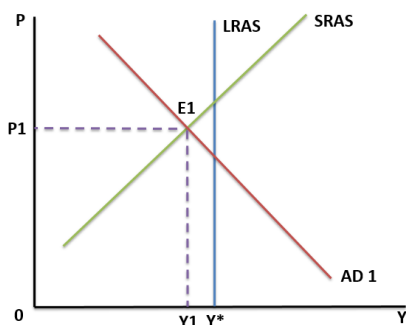
Výchozí situaci jsme si zakreslili, nyní se zaměříme na situaci, kdy mzdové sazby poklesnou. Změna mzdových sazeb patří mezi faktor, který ovlivňuje krátkodobou agregátní nabídku (SRAS). Pokud máme pokles mzdových sazeb, tak posuneme naši původní křivku agregátní nabídky v krátkém období ($SRAS_1$) směrem doprava na $SRAS_2$. Z tohoto důvodu nám reálný produkt v ekonomice vzroste na Y a klesne cenová hladina na úroveň P_2 . Dále se vytvoří nový bod makroekonomické rovnováhy (E_2).

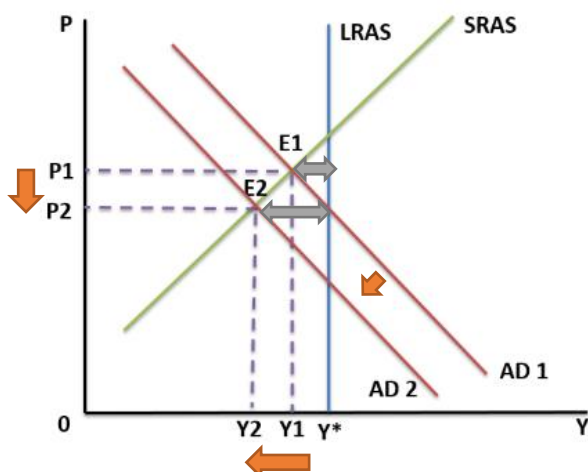
Příklad č. 4:

Graficky ilustrujte pomocí modelu AS-AD vliv poklesu vládních výdajů (G) na makroekonomickou rovnováhu, pokud se ekonomika nachází v recesní mezeře.

V předposledním příkladu (grafická ilustrace) máme výchozí situaci, kdy ekonomika se nachází v recesní mezeře. Nyní si musíme danou skutečnost graficky zaznamenat. Nejdříve nakreslíme osy daného grafy, a to cenovou hladinu (P) a reálný produkt (Y). Dále nakreslíme agregátní nabídku v dlouhém období (LRAS) nacházející se na úrovni potenciálního produktu (Y^*). Následně je nutné si znázornit recesní mezeru, kdy budeme graficky ilustrovat agregátní nabídku v krátkém období (SRAS) a výchozí agregátní poptávku (AD_1), protože vycházíme ze skutečnosti, že v zadání máme dále zakreslit vliv poklesu vládních výdajů (G) na makroekonomickou rovnováhu v modelu AS-AD. Jedná se o faktor, který ovlivňuje agregátní poptávku (AD). Důležité je dále zaznamenat makroekonomickou rovnováhu, která se nachází v recesní mezeře v bodě E_1 . Ve výchozí situaci jak bylo již zmíněno, máme recesní mezeru, tak nesmíme zapomenout, že potenciální produkt (Y^*) je větší než skutečný produkt (Y_1).

Nyní budeme ilustrovat situaci, kdy na makroekonomickou rovnováhu, která se nachází v recesní (deflační) mezeře v modelu AS-AD působí pokles vládních výdajů (G). Výše bylo uvedeno, že daná situace ovlivní křivku agregátní poptávky (AD). V našem případě při poklesu

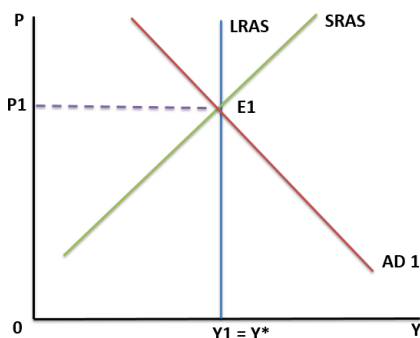

vládních výdajů (G) se křivka agregátní poptávky (AD) posune doleva na AD_2 . Pokles agregátní poptávky (AD) má za situaci, kdy se sníží skutečný produkt v ekonomice na Y_2 a sníží se cenová hladina (P_2). Vytvoří se nová makroekonomická rovnováha na úrovni E_2 .

Příklad č. 5:

Jak se v modelu AS – AD projeví pokles investičních výdajů, pokud se ekonomika nachází na úrovni plné zaměstnanosti?

V posledním příkladu si nejdříve zaznamenáme výchozí situaci. Nejdříve si graficky ilustrujeme osy cenovou hladinu (P) a reálný produkt (Y). Dále budeme graficky zanášet situaci, kdy ekonomika se nachází na úrovni plně zaměstnanosti. Pokud je dosaženo plné zaměstnanosti, tak produkujeme potencionální produkt (Y^), který je v dané ekonomice vyprodukován v okamžiku, kdy ekonomické subjekty v rámci výrobního procesu plně využívají všechny dostupné faktory. S tím spojené je i agregátní nabídka v dlouhém období (LRAS), která je totožná s potencionálním produktem (Y^*). Následně budeme graficky ilustrovat agregátní nabídku v krátkém období (SRAS) a výchozí agregátní poptávku (AD_1), jelikož máme následně ilustrovat pokles investičních výdajů, a to patří mezi faktor ovlivňující agregátní poptávku (AD). Dále zaznamenáme výchozí bod makroekonomické rovnováhy na bodě E_1 .*

Dále budeme zanášet do našeho grafu pokles investičních výdajů. Pokles investičních výdajů jak bylo výše uvedeno, patří mezi faktor, ovlivňující agregátní poptávku (AD). Pokud nám klesnou investiční výdaje, tak posuneme naši původní křivkou agregátní poptávky (AD_1) směrem doleva na AD_2 . Tím se dostaneme do situace, kdy ekonomika již nebude na úrovni potencionálního produktu (Y^), ale skutečný produkt se sníží na Y_2 a sníží se i cenová hladina (P_2). Vytvoří se nový bod makroekonomické rovnováhy na úrovni E_2 .*

